

Hjälp oss, skicka gärna informationen vidare till rätt person i organisationen, inkl. webbredaktion.

Bättre skydd med nya regler för trycksatta anordningar

Har ni kontrollerat säkerheten hos era tryckkärl?

De nya föreskrifterna heter Användning och kontroll av trycksatta anordningar, AFS 2017:3, och börjar gälla den 1 december 2017. 1,1 miljoner arbetstagare jobbar där det finns trycksatta anordningar.

Trycksatta anordningar finns i de flesta branscher

Exempel på anordningar är

- Pannor för kraft- eller värmeproduktion.
- Tryckkärl i processer t.ex. massakokare, kemiska reaktorer,
- Centralgassystem
- Kokgrytor
- Lagringstankar för gas t.ex. gasoltankar, svaveldioxid och tankar för lagring av djupkylda flytande gaser
- Cisterner för lagring av flytande fluider
- Tryckluftsbhållare med tillhörande tryckluftssystem
- Kylmaskiner

De nya föreskrifterna samlar alla krav på hur trycksatta anordningar används och kontrolleras i en och samma föreskrift, allt för att det ska bli lättare för företagen att hitta rätt i reglerna.

Flera föreskrifter ersätts

Användning och kontroll av trycksatta anordningar har hittills reglerats av föreskrifterna, AFS 2006:4, om användning av arbetsutrustning, AFS 2005:3 om besiktning av trycksatta anordningar och AFS 2002:1 om användning av trycksatta anordningar.

Personalen ska känna till riskerna

Trycksatta anordningar kan vara farliga. Om en trycksatt anordning används på fel sätt eller om den är i dåligt skick kan den spricka och hela anordningen kastas ut.

- Tänk på att personalen måste känna till risker med trycksatta anordningar. Det behöver informeras.
- Tänk på det förebyggande arbetet i samband med användning, om skalet på anordningen inte håller är olyckan framme.
- Tänk på hur du som arbetsgivare placerar anordningen så att inte olyckan förvärras om oturen är framme.

Faran med felaktig användning

De som arbetar med en trycksatt anordning riskerar vid en olycka att utsättas för en tryckvåg eller träffas av de utkastade delarna. Det behöver inte vara hela anordningen som går sönder. Dåligt fastsatta delar, till exempel slangar, kan lossna vid trycksättning och träffa de som arbetar i närheten.

Viktigare ändringar i reglerna

Mer detaljerad information – Ändringar i och med AFS 2017:3 finns på vår webbplats av.se
[Ämnessidan om trycksatta anordningar.](#)

Språket i de nya föreskrifterna skiljer sig från de tidigare föreskrifterna men de flesta allmänna kraven har inte ändrats mot tidigare utan är endast förtydliganden. En annan skillnad är att alla krav på dokumentation begränsas till större anordningar så kallade klass A och B anordningar. För de flesta arbetsgivare betyder det lättnader i dokumentationskraven.

Anordningar i klass A eller B – vilka är det?

Föreskrifterna ställer utökade krav på anordningar i klass A eller B vars användning innebär en större fara jämfört med andra mindre anordningar. De nya föreskrifterna gör det möjligt att avgöra om en anordning tillhör klass utifrån säkerhetsdatabladet och hur anordningen är märkt.

Om innehållet är så pass ofarligt att det inte finns ett säkerhetsdatablad så går det att avgöra klass utifrån hur anordningen är märkt. Språket i föreskrifterna har anpassats till rubrikerna säkerhetsdatabladet och vi hoppas att det nu blir lättare att klassificera anordningarna.

Vilka är de nya kraven på trycksatta anordningar i klass A eller B?

De nya föreskrifterna ställer krav på att arbetsgivaren ska ha en förteckning över sina anordningar i klass A eller B och att det finns dokumenterade rutiner för fortlöpande tillsyn. Vidare ska arbetsgivaren se till att en fysisk person får till uppgift att se till att den fortlöpande tillsynen utförs, arbetsgivaren ska även se till att avvikelser i den fortlöpande tillsynen dokumenteras. Nytt jämfört med de tidigare föreskrifterna är att dokumentationskravet gällde för alla trycksatta anordningar i de tidigare reglerna.

Tre nya krav för klass A eller B

De finns tre nya krav för de som använder en trycksatt anordning i klass A eller B dessa nya krav är att arbetsgivaren ska se till att

1. det finns en **riskbedömning** på vilket sätt en anordning i klass A eller B ska övervakas,
2. det finnas en **journal** som visar hur länge till en anordning med begränsad livslängd går att använda, och
3. vid arbeten som kräver **samordning** ska en person få till uppgift att planera och samordna arbetet.

Besiktning kallas nu kontroll

De nya föreskrifterna använder inte ordet besiktning utan istället använd ordet kontroll. Med de nya föreskrifterna kommer nu Arbetsmiljöverket använda samma ord "kontroll" som de andra myndigheterna i Sverige som föreskriver om kontroll av trycksatta anordningar.

Alla anordningar omfattas av en första kontroll

Den stora nyheten för när det gäller kontroll av trycksatta anordningar är att alla anordningar omfattas av en första kontroll. Den tidigare installationsbesiktningen har tagits bort och det finns inte längre några undantag.

Vi vill att alla anordningar kontrolleras när de börjar användas så att arbetsgivaren själv slipper bedöma när första återkommande kontroll ska utföras samt att vår inspektion på ett mer rättssäkert sätt kan avgöra om det ska utdömas sanktionsavgift.

Tre stora nyheter angående besiktning

Föreskrifterna innehåller tre stora nyheter angående besiktning dessa är

1. flexibla intervall införs för cisterner och rörledningar
2. kontrollorgan typ B får göra vissa kontroller
3. ett riskanpassat kontrollprogram får upprättas av arbetsgivaren där andra intervall mellan in- och utvändigt undersökning kan tillåtas om ett kontrollorgan granskat och bedömt att programmet är tillräckligt säkert.

Vad är nytt för gasflaskor?

Det nya i föreskrifterna är att vi nu skiljer på gasflaskor, bärbara brandsläckare och gasflaskor för andningsapparater. Vi gör denna uppdelning eftersom bärbara brandsläckare och gasflaskor för andningsapparater tillverkas efter våra regler. Gasflaskorna tillverkas däremot efter regler som finns hos myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Hos dem finns även krav på hur gasflaskorna ska kontrolleras.

De nya föreskrifterna gäller då gasflaskor, bärbara brandsläckare och gasflaskor för andningsapparater används av en arbetsgivare i sin verksamhet. Föreskrifterna gäller inte under vid transport, då gäller MSB:s föreskrifter. Det har även införts tydliga krav om hur en bärbar brandsläckare ska återkommande kontrolleras.

Vad gäller för pannor?

De nya föreskrifterna inför ett tydligt krav på att det ska finnas en bedömning om övervakning för pannor i klass A eller B. Det finns även en sanktionsavgift om en panna är trycksatt utan en bedömning av ett kontrollorgan. De nya föreskrifterna har inte några krav på hur en panna ska vara övervakad utan istället ska bedömning göras utifrån standarder.

Den största nyheten är att det kommer ställas krav på certifiering av pannoperatörer. För pannor i klass A ska certifieringen vara klar tre år efter det att föreskrifterna träder i kraft och för pannor i klass B ska certifiering i klass B vara klar om fem år.

Det är mycket viktigt att alla arbetsgivare som har en panna i klass A eller B planerar in certifiering i god tid, om alla vill certifiera sig i slutet kommer det inte möjligt att certifiera alla operatörer.

Ytterligare föreskrifter på området

På området finns även krav på arbetsgivare i föreskrifterna (AFS 2005:2) om tillverkning av vissa behållare, rörledningar och anläggningar. I föreskrifterna (AFS 1997:7) om gaser finns produktkrav och vissa krav på användning av trycksatta anordningar som måste ses över och i vissa fall tas bort.

Mer detaljerad information – Ändringar i och med AFS 2017:3 finns på vår webbplats av.se [Ämnessidan om trycksatta anordningar.](#)

Nästa år 2018 kommer en Vägledning till föreskrifterna att bli klar.

Har du frågor, vänd dig gärna till vår svarstjänst 08 730 90 00.